

**Jak przeciwdziałać handlowi ludźmi w Polsce?
Skala problemu i wsparcie dla ofiar**

Konferencja ISP

Handel ludźmi a migracje. Wsparcie i reintegracja ofiar

Warszawa, 28 czerwca 2010

15 lat działania Fundacji La Strada Sytuacja w Polsce 15 lat temu i obecnie

- La Strada – pierwsza, niezależna, pozarządowa inicjatywa przeciwko handlowi kobietami w EŚW
- Lata 90-te – handel kobietami i dziewczętami, przede wszystkim do seksbiznesu
- Cudzoziemki w Polsce – w seksbiznesie, głównie z Ukrainy, Bułgarii i Białorusi
- Praktycznie zerowa świadomość społeczna
- Jednoznaczne kojarzenie handlu kobietami z prostytucją
- Prawie żadna świadomość problemu wśród instytucji rządowych i decydentów
- Organy ścigania zajmują się głównie zwalczaniem eksploatacji prostytutki oraz „nieregularnych” migrantek w Polsce
- Organizacje kobiece podejmujące temat handlu kobietami traktowane są niepoważnie, lub najwyżej z przymrużeniem oka i pobłażliwie

Obecna sytuacja w Polsce

- Polska jako kraj pochodzenia - nowe kraje docelowe dla ofiar HL z Polski (Włochy, Hiszpania, Grecja, kraje Skandynawskie)
- Polska jako kraj docelowy - nowe kraje pochodzenia ofiar HL trafiających do Polski - kraje Azji i Afryki (Mongolia, Chiny, Wietnam, Tadżykistan, Uzbekistan, Tajlandia, Filipiny, Nigeria, Dżibuti, Senegal, Somalia, Mali)
- Zmiana zjawiska – nowe formy i obszary handlu ludźmi – wychodzące poza prostytucję i seksbiznes – praca przymusowa, niewolnictwo, warunki podobne do niewolniczych, żebractwo, drobne przestępstwa, transplantacja narządów, adopcje;
- Ofiary handlu ludźmi – kobiety, mężczyźni, dzieci
- Ramy prawne – zmiana – nowa definicja w KK odzwierciedlająca nowe pojmowanie zjawiska – wejście w życie na początku września 2010
- Powstanie i funkcjonowanie Planu Krajowego Przeciwno Handlowi Ludźmi w Polsce – wieloinstytucyjny, multidyscyplinarny

Działania na rzecz ofiar handlu ludźmi, przeciwdziałanie handlowi ludźmi

- Działania na rzecz ofiar, wraz z lobbingsiem, akcjami informacyjnymi, prewencyjnymi i edukacyjnymi, to obszary wokół których skupiona jest właśnie praca La Strady. Wszystkie trzy poziomy działania (informacja i lobbings, prewencja i edukacja, bezpośrednie wsparcie dla ofiar handlu ludźmi) są ze sobą ściśle powiązane. Doświadczenia, które czerpiemy bezpośrednio z pracy z osobami pokrzywdzonymi w handlu ludźmi, przekładają się na postulaty lobbingsowe, na komunikaty oraz informacje skierowane za pośrednictwem mass mediów do opinii publicznej, na treść narzędzi pracy edukacyjnej oraz prewencyjnej
- Główne reguły pracy na rzecz oraz z ofiarami handlu ludźmi, respektowane i praktykowane są nie tylko w naszej fundacji, lecz we wszystkich organizacjach La Strady, działających w 8 krajach Europy Środkowej i Wschodniej, tworzących zarazem międzynarodowe stowarzyszenie „The International Association La Strada”, to :
- Podejście oparte na prawach człowieka, oznacza, że prawa ofiar handlu ludźmi są kluczowymi dla strategii zwalczania tego procederu. Podejście to wprowadza normy, standardy i zasady międzynarodowego systemu praw człowieka do prawodawstwa, polityki, programów i działań.
- Podejście to wspiera mechanizmy powodujące, że prawa człowieka są respektowane i zapewniane w praktyce .

Działania na rzecz ofiar oraz przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Z perspektywy działań La Strady, cztery zasady w kontekście praw człowieka nabierają szczególnego znaczenia:

- Zasady równości i niedyskryminacji;
- Zasada pełnego uczestnictwa i upodmiotowienia;
- Uniwersalność i niepodzielność praw;
- Odpowiedzialność i przejrzystość;

Działania na rzecz ofiar handlu ludźmi, przeciwdziałanie handlowi ludźmi

- Inicjatywy zawarte w Planie Krajowym we współpracy z instytucjami rządowymi (KCIK, szkolenia, badania)
- Niezależne działania organizacji pozarządowych (monitoring działań instytucji rządowych, akcje informacyjne, lobbing, badania, szkolenia, projekty międzynarodowe)
- Współpraca, *networking* – poziom krajowy i międzynarodowy

Największe wyzwania w działaniach przeciwko handlowi ludźmi

- Identyfikacja ofiar HL
- Egzekwowanie praw ofiar handlu ludźmi
- Stosowanie niektórych zapisów prawa w praktyce (np. „czas na zastanowienie się”)
- Zasady przyznawania pobytu ofiarom HL (warunkowość przyznawanego pobytu – współpraca z organami ścigania)
- Zachowanie niezależności organizacji pozarządowych realizujących programy wsparcia i pomocy dla ofiar HL za pieniądze państwa oraz we współpracy z dużymi organizacjami/instytucjami międzynarodowymi

Największe wyzwania w działaniach przeciwno handlowi ludźmi

- Zbieranie, gromadzenie, analizowanie informacji i danych na temat zjawiska HL, jak i konkretnych osób pokrzywdzonych tym przestępstwem;
- Brak pełnych, wiarygodnych danych statystycznych, umożliwiających nie tylko bardziej precyzyjne określenie skali zjawiska, ale przede wszystkim opracowanie bardziej zogniskowanych, skutecznych i „szytych na miarę” działań;
- Dlatego też , rola środowiska akademickiego, instytucji badawczych, niezależnych „*think tanków*” , współpracujących ze wszystkimi ważnymi aktorami na scenie przeciwno handlowi ludźmi jest zatem nie do przecenienia.

Dziękuję za uwagę!

www.lastrada.org.pl

www.kcik.pl

www.lastradainternational.org

Fundacja Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu
<http://www.strada.org.pl/>